

30 000 MILLI VEE PEAL

Toimetanud Karl Kello
Kujundanud ja küljendanud Piia Maiste

Fotod autori erakogust
© Aare Holm ja kirjastus Argo, 2022
Kõik õigused kaitstud

www.argokirjastus.ee
ISBN 978-9949-688-85-2

Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

Aare Holm

30 000 MIILI VEE PEAL

Kirjad allveelaevahävitajalt "Tallin"

SISUKORD

Saateks

Aasta 1985. HAKKAB PIHTA

Aasta 1986. TÄITSA MAAILMA ÄÄRE TUNNE ON

Aasta 1987. RAHUAEGNE MEREMEHEELU SUUREL SÕJALAEVAL

Aasta 1988. TAGASI KOJU

SAATEKS

Teie ees on Aare Holmi kuupäevaliselt järjestatud kirjad kodustele – emale, isale, õde Riinale – Nõukogude sõjalaevastikust, kus ta teenis aastail 1985–1988 sundaega sõjalaeval „Tallin“.

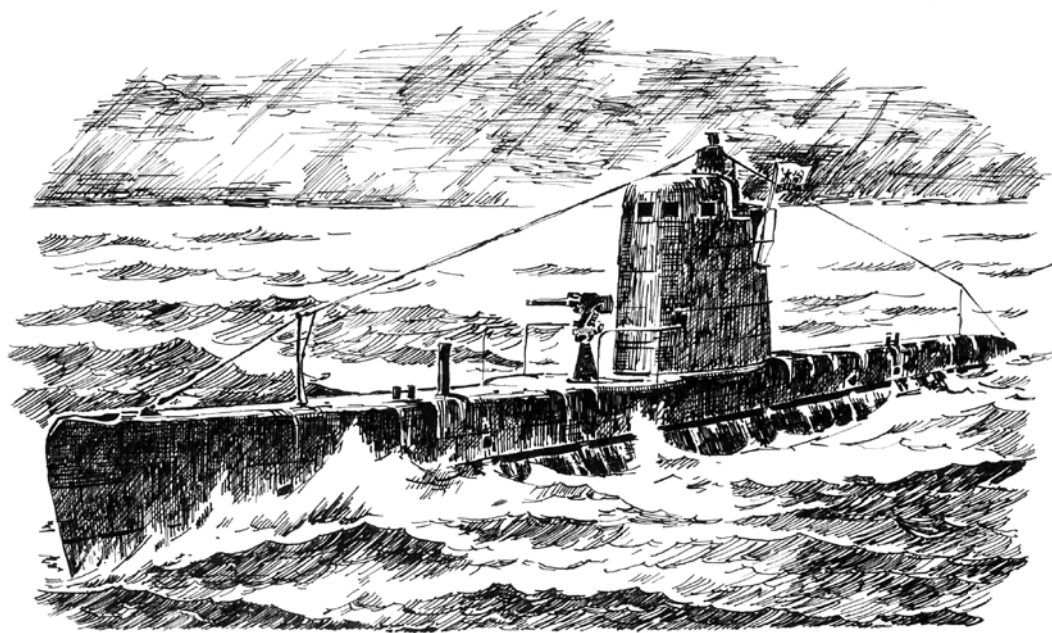
See on otsekui reisikiri maailma teisest otsast, teravmeelne ja detailirikas. Autor ise tunnistab ühes kirjas, et „täitsa maailma ääre tunne on“. Eks neid rahuaegseid sõjamänge mängitigi tema puhul nii maailma serva peal, et kui kauges kodus päike alles tõusis, siis sealmail juba loojus. Ja taevas võis vahel olla lausa pahupidi pööratud, Põhjanaela polnud enam üldse näha ning Suur Vanker oli taevaservas täiesti tagurpidi, nõnda et kõik vankrisolijad oleks pidanud välja kukkuma.

Meremees Aare pani oma uued muljed iga kord kirja ja saatis koju kohe esimesel võimalusel – nii pea, kui laevalt jälle posti ära viidi.

Sõjalaev „Tallin“. Suur allveelaevahävitaja, praktiliselt allvee- ja õhutõrjeristleja, pikkus 173,4 m, veeväljasurve (maksimaalselt) 8533 tonni, kiirus 32 sõlme (s.o ligi 60 km/h), meeskond 380 inimest. Laeva ehitamist alustati aastal 1975, Nõukogude sõjalaevastiku koosseisu arvati see 31.12.1979, vanarauaks lõigati 1997. (Vikipeedia)

AASTA 1985. HAKKAB PIHTA

4. mai 1985

Tere kodused!

Eile õhtul jõudsin ma oma väeossa. Enne seda olime viis päeva Vladivostoki jaotuspunktis. Seal võeti meil ära riided ja kõik üleliigsed esemed ning anti vorm vastu. Kõigil aeti pea paljaks. Käisime uuesti läbi arstliku komisjoni ja peale seda teatati kõigile, kuhu meid saadetakse.

Mina olen Vladivostoki külje all õppeväeosas praegu. Eile õhtul tulime jaotuspunktist täisvarustusega kaheksa km üle mägede siia. Täna on kõigil jalad katki hõõrutud saabastest. Üks saadeti juba hospitali, teised jooksevad ja marsivad edasi.

Vladivostokki tuli Tallinnast 16 eestlast, koos minuga on meid praegu neli. Siin oleme 45 päeva, siis anname vande ja pärast saadetakse kõik laiali teenima.

Kord paistab siin hea olevat võrreldes jaotuspunktiga, kus magada eriti ei lastud, keskmiselt neli tundi. Söökla oli hullem kui sigala ja süüa sai ka alla kolme korra päevas. Äsjasaabunud pommisti, mõnitati, varastati nende tagant. Mind see õnneks eriti ei puudutanud. Aga mõned said seal päris vatti.

Praegu ei ole enam eriti aega kirjutada, sest me hakkame kohe paguneid õmb-
lema. Ma annan oma aadressi ka, ainult et täht väeosa numbri taga võib hiljem muutuda, meid ei ole veel lõplikult paika pandud.

Ilmad on vahelduvad, päikesega on kuskil +20...+25 °C, pilves ilmaga alla +5 °C.

Aare

14. mai 1985

Tere!

Ma hakkan varsti selle eluga siin juba ära harjuma. Kaks korda olen olnud sööklas toimkonnas. Töö algab kell 20.00 ja lõpeb järgmine päev kell 21.00, vahepeal saab kolm-neli tundi magada ka. Kogu ülejäänud aeg tuleb joosta, lauad katta, nõud pesta, leib lõigata ja kokkasid abistada. Kuussada inimest sööb seal korraga. Selle tööga saab kõhu korralikult täis, isegi liig täis. Mul on juba väike kõht ette kasvanud. Täna õhtul lähen jälle sööklasse tööle. Eelmine kord olin kokkadel abiks ja nägin, mismoodi saab veest sada erinevat toitu teha.

Mõned korrad olen garaazis töötanud. Esimene päev veeretasin vanu veomasina kumme platsi ühest otsast teise. Teine kord viidi bussiga ühte autobaasi, kus me vanarauda auto peale viskasime. Sinna sõites sai natuke linna ka näha. Vladivostok on mägede vahel nagu Jalta või mõni teine Musta mere äärne linn. Mäed on natuke madalamad ja suuri maju täis ehitatud, nii et väga hea vaade on.

Mingit õppetööd ei ole meil siin olnud ja ei tea kas tulebki. Seerud arvavad vist, et eks elu õpetab.

Päev algab meil kell kuus, peale äratust on hommikuvõimlemine, peseme, teeme voodid korda ja paneme riidesse. Kell seitse on hommikusöök. Söökla on kiviga visata meie kasarmust, aga kuna väeosa asub mäe külje peal ja söökla on umbes kaks „korrust” madalamal, siis on sinna umbes pool kilomeetrit. Meie riviõppused piirduvadki sellega, et kolonnis läheme sööklasse ja tuleme tagasi kolm korda päevas ja selle aja jooksul lihvitakse meie rivikorda.

Peale hommikusööki koristame ja peseme terve kasarmu. Alustades voodialustest kuni tualettruumideni välja. Seda viimast teevad tavaliselt need, kes on millegagi vahele jäänud või midagi valesti teinud ja seda tehakse vähemalt kümme korda päevas, sest inimene ei ole kunagi eksimatu, eriti noor madrus. Mina ei ole veel seda tööd teinud. Peale koristamist kuni lõunasöögini viiakse osa rahvast kuhugi tööle ja need, kes kasarmusse jäävad, nendel praktiliselt mingit tegevust ei ole. Võid juttu ajada, suitsu teha ja pead kogu aeg ülemustel käe-jala juures olema, kui midagi vaja peaks olema. Isiklike asjadega tegeleda ei tohi, sest selle jaoks on vaba aeg ette nähtud, aga vaba aega meile eriti ei anta. Ja niimoodi me siis hommikuti mängime malet salaja või kirjutame kirju, nii et keegi ei näe. Täna on jälle üks niisugune hommik. Kolm korda oleme juba põrandat pesnud, meid on siin praegu kaheksa tükki, kellel nagu mingit tegevust ei ole. Praegu kirjutavad kõik kirju, sest ühtegi seersanti läheduses ei ole.

Peale lõunat on umbes sama meeldi. Osa saadetakse õhtusöögini tööle. Teised pesevad veel paar korda põrandat. Mõned korrad on olnud kerge füüsiline trenn spordiplatsil, tõmbame lõuga ja ripume niisama kangide ja redelite küljes.

Õhtusöök on kella seitsme ajal. Peale õhtusööki võib riideid pesta ja korrastada. Pool kümme algab telekast „Vremja”, siis peavad kõik tegema näo, et vaatavad seda. Kell kümme on juba öörahu. Need õhtud, kui mõni film on, tehakse televiisor peale öörahu uuesti vaikselt lahti ja vaadatakse. Need on tavaliselt kõik nii jaburad filmid, et ma olen alati magama jäänud.

Ühe korra käisime kinos, see oli päev peale 9. maid ja vaatasime filmi „Võit”. Ma ei ole kogu see aeg mingit teist filmi vaadanud ja isegi mingit muusikat kuulnud, nii et sellest filmist jäi päris hea mulje. Huvitav oli vaadata, kuidas normaalsed inimesed elavad.

Eile käisime saunas. Saun oli see küll ainult nime poolest. See on vaid üks suur ruum, kus on nii sooja kui ka külma vee kraanid ja kausid, kuhu see vesi panna, ning veel mõned pingid ka, mille peale võib kausi panna. Peale sauna saime puhta pesu endale ja uued sokid. Vanad sokid olid juba niisugused, et nõelutud kohta oli rohkem kui tervet ja seda sai kanda ainult kümme päeva, aga aastaks antakse meile viis paari sokke.

Siin on üks pood ka, mida me võime aeg-ajalt ja organiseeritult külastada. Seal müüakse mitmesuguseid sõjaväelasele vajalikke ja mittevajalikke tarbeesemeid ja toidukraami. Tavaliselt ostame seal limonaadi, präänikuid ja karamelli. Poes on sokke ka müügil, nii et paljajalu ei jää. Raha on mul veel 15 rubla alles ja sellest jätkub veel tükiks ajaks.

See päev, kui ma esimest korda sööklas olin, toimus kasarmus kappide kontroll ja kõigi segamini kappide sisu loobiti välja ja põletati hiljem ära. Kui ma õhtul sööklast tulin, nägin, et mulle oli alles jäetud ainult seep ja hambahari. Ja alles jäi veel raha, komsomolipilet ja suunamine laeva peale, mis olid mul taskus kaasas olnud. Märkmikus oli mul 33 aadressi, nendest 13 suutsin ma järgmine päev meelde tuletada. Kaks päeva hiljem tuli meie seersant ja andis kõigile dokumendid tagasi, mis ta oli nende asjade hulgast välja korjanud. Nii et dokumendid on kõik alles. Ja eile hommikul tuli seersant koristamise ajal minu kilekotiga, kus mul olid ümbrikud, kirjapaberid ja märkmik sees. Ta oli selle ka kõrvale pannud teiste asjade hulgast. Nii sain ma ainsana kõik oma varanduse tagasi.

Nüüd peame me hakkama juba kolmandat päeva sõjaväe vannet pähe õppima. Mul on kolme päevaga esimene löik juba peas, umbes pooltel pole veel sedagi.

Tänaseks ma lõpetan. Terviseid kõigile!

Aare

P.S. Saatke taskukalendreid paar tükki!

23. mai 1985

Tere!

Eile sain kätte esimesed kirjad Tallinnast, kaks kirja kodust, ühe Märdi vanematelt ja Monikalt. Kiri tuleb siia seitse-kaheksa päeva Tallinnast, nagu ma aru sain, siis Vladivostokist Tallinnasse läheb kauem.

Ma nüüd siis kirjutan lähemalt sellest, mis Sa kirjas küsisid. Tallinnast Vladivostokki läks nelikümmend poissi ja eestlasi oli nende hulgas kuusteist. Vladivostoki jaotuspunktist siia tuli seitse tallinlast ja kõik „Tallinnale”, kaks poissi saadeti Vene saarele ja ühelt, kes veel „putjovka“ sai, võeti see juba Lasnamäel ära ning ta saadeti mujale. Nendest seitsmest, kellega me praegu koos oleme, neli on eestlased. Minu grupivend on Vene saarel.

Elu on siin piisavalt normaalne, meid torgitakse tagant ainult niipalju, et kõik korras oleks. Muidugi esineb ka ülekohut, aga vähe. Toit on hea ja peaaegu iga päev üks ja sama. Hommikul on kartulid kastmega (veega), tee, või ning leib loomulikult ka, pühapäeviti veel kaks keedetud muna. Lõunaks on supp ja kartulid kapsaga või puder ning kompott. Öhtul on kas mõni puder või piimasupp ja tee. Süüa saab kõvasti, mul on juba kõht ees, kahju, et siin kaaluda ei saa.

Raha on mul veel üle 10 rubla alles. Rahaga on siin niipalju teha, et aeg-ajalt saab meie väeosa poes käia. Sellest rahast peaks mulle nüüd kogu siinoleku ajaks jätkuma. Mingit pakki ei ole mõtet saata, sest sõduril ei tohi olla rohkem isiklikke esemeid kui pesemisvahendid ja kirjatarbe, aga need on mul kõik olemas. Toiduaineid kapis ega kuskil mujal hoida ei tohi, sest toitlustamine toimub meil sööklas kroonu kulul. Nii et selle paki peaks ma umbes tunni aja jooksul ära sööma. Aga meil roodus on ligi sada inimest ja minule jääks sellest väga väike osa. Kui tulevikus raha on vaja saata, siis ainult rahakaardiga, sest muidu ei jõua see kindlasti kohale.

See lennuõnnetus, millest Sa kirjutasid, seal said surma ka need poisid, kes minuga ühel päeval Lasnamäel olid ja Musta mere laevastikku teenima läksid. 20 poissi oli seal olnud.

Minu elu siin on nüüd pisut muutunud. Vaba aega ei ole enam üldse. Iga päev on kas loengud, rivitrill või füüsiline treening või töötame päev läbi. Juunis tuleb mingi sõjaväe spartakiaad, mind saadetakse ka sinna sangpommi rebima.

Vahepeal olen veel mitmesugustel töödel olnud. Nädala alguses olin väeosa katlamajas. Vahetus kestis 24 tundi nagu tavaliselt. Põhitöö oli kivisöe vedamine katlamajja, selle alla loopimine ja tuha väljavedamine ning pidime seal vett juurde laskma, kui vaja, ning rõhku jälgima. Ülemused olid seal väga ülbed ja ennast täis. Kogu aeg tuli mingit tööd teha ning loomulikult joostes. Neljakesi olime oma roodust. Üks eestlane ja kaks venelast peale minu. Meil, eestlastel, läks seal paremini, sest üks seersant oli mordvalane või midagi sarnast. Me tegime talle selgeks, et oleme kaugelt sugulased ja saime suurteks sõpradeks. Enamuse aja tegid venelased kahekesi tööd ja meie jutustasime ülemustele, kuidas Eestis elatakse ning palju Tallinnas kõrtse on ja muud sarnast.

Täna õhtul ma lähen väeosa seafarmi tööle. Vahetus on 24 tundi, õhtul 8-st järgmise õhtu kella 8-ni. Põhitöö pidi seal olema sigadele toidu valmistamine ja ette kandmine.

Ükskord viidi meid veel 24 poissi kuhugi raudteejaama, kus pidime kaks vagunitäit sütt maha laadima. Ma olin õhtuks päris korstnapühkija välimusega. See on lausa uskumatu, kui palju ühes vagunis sütt on.

Hiljuti sain teada, et vande andmine peaks olema meil 16. juunil. Kauaks meid peale seda veel siia jäetakse või kuhu edasi saadetakse, ei oska öelda. Arvatakse, et nädala aja jooksul läheme peale vande andmist ära.

Ilmad on meil väga ilusaks läinud, iga päev on üle 20° sooja ja päike kõrvetab kõvasti. See oli vist 20. mai hommikul, kohe peale päikese tõusu nägime siin päikesevarjutust. See ei olnud muidugi täielik.

Ma siis nüüd lõpetan. Täna sain veel Peetrilt kirja, nüüd on vaja talle ka vastata. Peeter oli oma kirja Teie omast päev varem posti pannud, aga siia jõudis kaks päeva hiljem??

Terviseid kõigile tallinlastele.

Aare

25. mai 1985

Tere isa!

Nüüd Sa oled vist juba päriselt suvilasse ära kolinud, sellepärast saadan ma selle kirja Sulle kooli. Edaspidi hakkab ainult koju saatma, sest praegu meil on siin õppetöö juba täies hoos ja vaba aega praktiliselt ei ole. Mõnikord saab pool tunnikest või tunni vaba aega, siis on tarvis kiiresti paar kirja kirjutada, riideid korras-tada ja muud niisugust teha.

Iga päev istume klassides, kuulame poliitloenguid, õpime automaati, õues õpime rivi ja teeme üldfüüsilist treeningut. Väga tihti jääb õppetöö ära ja meid viiakse kuhugi tööle. Ma olen juba mitmed ametid selgeks saanud, need on lühidalt kokk-nõudepesija-katlakütja-seakasvataja jm niisugused ametid. Mingit sõjalist eriala me siit ei saa, meist tulevad tavalised madrused. Seepärast peale 16. juunit, kui anname vande, võidakse meid saata kohe laevale või veel kuhugi mõnda ametit õppima.

Elu on siin normaalne, süüa saame korralikult, teiste poistega läbisaamine on hea. Eestlasi on roodus neli. Meie seersandid eriti ei nori meie kallal, lasevad normaalselt elada. Tervis on korras, peale jalarakkude teisi haigusi ei ole. Vormiriie-tuse juurde kuuluvad meil suured kõvad ja rasked saapad, mis on mul küll õige suurusega, aga mitte jala kaju järgi tehtud.

Ilmad on ilusad, iga päev paistab päike ja sooja on tavaliselt 20–25 °C. Vee temperatuuri ma ei tea, sest mere ääres ei ole käinud. Väeosa on meil mägede vahel väga ilusas looduslikus kohas. Paar korda olen mäe otsas käinud ja merd ka näinud. Kuski 20. mai paiku oli siin hommikul vara osaline päikesevarjutus, seda sain näha.

Siia praegu mulle midagi saata ei ole vaja, sest need isiklikud asjad, mis sõduril üldse tohivad olla, on mul olemas, need on pesemisvahendid ja kirjatarbed. Raha on mul veel piisavalt alles. Sellega ei ole praegu muud teha, kui väeosa kaupluses käia ning kommi ja limonaadi osta. Aga palju ma seal ikka käin, sööklas toidetakse isegi nii, et kõht on ees. Linnaluba me siin ei saa üldse, ka siis, kui kohalikele poistele vanemad külla sõidavad, tohivad nad ainult väravas kohtuda. Ja linna peale esimese poole aasta või aasta jooksul vist üldse ei lasta.

Kirjuta, mis suvilas uudist on, üldse kuidas Tallinnas praegu elatakse? Kas Nuka maja on juba valmis ja kuidas autoga lood on?

Lase Riinal minu kirjad suvilasse järgi tuua, sest siin praegu aega on vähe ja mul ei ole suurt mõtet kaks korda ühest asjast kirjutada ja eraldi Mustamäele ja Sulle suvilasse saata.

Kui see kiri kohale jõuab, on Riinal eksamid juba alanud, soovi talle minu poolt head põrumist ja las ta kirjutab, kuidas tal eksamid lähevad.

Nüüd ma pean lõpetama, sest tänane päev hakkab jälle läbi saama ja mõne minuti pärast hakkame kõik „Vremjat“ vaatama. See algab siin pool kümme, siis, kui Tallinnas on kell alles pool kolm. Ajavahe on siin seitse tundi.

Tervita kõiki minu poolt, kes praegu juba suvilas elavad.

Madrus-kursant Aare

26. mai 1985

Tere!

Tulin just lõunasöögilt ja sain kätte kirja nr. 3. Kirjad antakse meil iga päev peale lõunasööki kätte, kui roodu juurde jõuame sööklast. Täna ma küll kirja ei osanud oodata, sest olen nüüd peaaegu iga päev kirja saanud. Peetrilt Lasnamäelt ja Kaurasest. Tallinnast tulevad kirjad siia nädal aega, siit Tallinnasse lähevad kauem.

Täna on pühapäev ja sellepärast natuke rohkem vaba aega ka. Enamus roodu viidi kuhugi tööle, aga mind ja osa poisse veel, kes spartakiaadile lähevad, jäeti siia, et me treenida saaks. Eelmises kirjas ma vist kirjutasin ka, et meie seersandile meeldis, kuidas ma sangpommi rebin ja nüüd peale seda olen tema silmis heas kirjas. Tänane treening seisnes selles, et hommikupoolikul koristasime ja pesime roodus ning ennelõunat vaatasime telekast peaaegu tund aega üht muusikasaadet Itaalia muusikast.

Enne õhtusööki peaksime veel kinno minema. Täna õhtul saab kuu aega juba teenitud. Ma pean väiksest arvestust ka iga päev, palju teenida on jäänud. Tänase seisuga ainult 1066 päeva veel.

Eile töötasin 24 tundi järjest meie väeosa seafarmis. See oli päris mõnus koht, kui olid oma töö ära teinud, võisid veidi puhata, ülemus näitas ennast seal harva. Öö läbi istusime lõkke ääres ja keetsime katlas pörsastele kartulikoori.

Ei lastudki kirja lõpuni kirjutada. Vahepeal oli häire, kõik rivistati staabi juurde üles ja kontrolliti isikkoosseisu. Peale seda läksime kinno, näidati üht mittesõjafilmi, sellistes tingimustes siin tundus see päris hea film olevat. Tallinnas ma vaevalt oleks läinud seda kinno vaatama. Kinost viidi otse õhtusöögile ja nüüd ma olen uuesti roodus tagasi, saan edasi kirjutada.

Ega ma praegu ei oskagi enam midagi kirjutada, mõned päeva tagasi alles kirjutasin pika kirja. Riinale mõnusat põrumist eksamil, ma teeksin hea meelega sõjaväe asemel kolm aastat ainult eksameid. Kirjutage mulle, mis ümberkorraldused meie riigimehed alkoholimürgis tegid, siia on ainult kuulujutud jõudnud. Ja kui võimalik on, tahaks teada, kes stjuardessidest olid selles lennukis, mis alla kukkus. Meeskonda ma ei teadnud, nendega vist suvel koos ei lennanud. Kui ajalehtedes midagi head on, saatke mulle mõned artiklid kirja sees, neid eelmisi ma lugesin vist nädal aega iga päev.

Palju terviseid kõigile minu poolt.

Aare

Tere isa!

Täna sain Sinult kirja kätte, täpselt nädal aega tuli. Praegu on mul võimalus kohe vastu ka kirjutada, sest täna õhtul läheb meie rühm uuesti ööpäevaks sööklasse tööle, nüüd on see vist juba viies või kuues kord. Söökla hakkab mulle siin juba teiseks koduks saama. Töö on seal pisut väsitav küll, ikkagi 24 tundi järjest, vahepeal saab vast kolm-neli tundi magada. Aga see päev ei ole vaja rividrilli teha ja roodus koristada, saab veidi vabamalt olla ning kõhu kõvasti täis.

Ma kirjutan nüüd kohalesõidust täpsemalt. Tallinnast äraminekut Sa tead. Moskvast viidi meid bussiga ühelt lennuväljalt teisele Domodedovosse. Tegime bussis ühe rublase ringi bussijuhi jaoks, ta sõidutas meid paar tundi linna peal, sai natuke linna näha. Meie lennuk läks Moskvast edasi alles kell viis. Vahepeal istusime kogu aeg lennujaamas. Lendasime IL-62ga Habarovskisse, lend kestis seitse tundi ja 20 minutit. Kui Habarovskisse jõudsime, oli seal juba hommik ja päike paistis. Lennukist olid öösel Siberi kohal näha suured tõrvikud, kus põletati naftat ja gaasi. Neid nägime me Sinuga ka rongiaknast, kui Krasnojarskisse sõitsime.

Habarovskist istusime tunni aja pärast TU-154 peale ja see viis meid Vladivostokki. Sealt oli ainult tund aega sõitu. Lennujaam oli linnast päris kaugel. Edasi sõitsime veel elektrirongiga tükk aega.

Loodus on siin väga ilus, ümberringi mäed. Sooja on iga päev üle +20°, mõnikord harva on ilm pilves, siis on külmem.

Päevarežiim on meil niisugune, et äratus on 6.15, paneme ruttu riidesse ja läheme hommikuvõimlemist tegema kuni 6.45-ni. Peale seda on veerand tundi aega pesemiseks ja voodi tegemiseks. 7.00 rivistume ja läheme hommikusöögile. Peale hommikusööki 7.30–9.00 koristame kasarmut seest ja väljast, peseme põrandaid. 9.00 hakkavad loengud ja kestavad kuni kella kaheni, mõnikord on ka riviõppus ja üldfüüsiline ettevalmistus. Kell kaks läheme lõunale. Peale lõunat antakse kätte kirjad, mis see päev tulid, ja siis peaks olema pool tundi vaba aega ka, aga tavaliselt ei ole ja meid pannakse uuesti koristama. Kella kolmest poole seitsmeni on jälle kas loengud või riviõppus. Pool seitse läheme õhtust sööma. Peale õhtusööki peaks olema veel pool tundi vaba aega, aga siin tehakse kõik, et meil vaba aega ei oleks, ja tavaliselt pannakse veel kolmandat korda kasarmut üle pesema. Pool kümme algab „Vremja“ siin, siis vaatame kõik seda, peale „Vremjat“ on veel õhtune nimede kontroll ja läheme magama.

16. juunini olen veel siin, siis peale vande andmist läheme laiali. Praegu ei oska veel ette arvata, kuhu ma edasi satun. Praegu on meie roodus neli eesti poissi, nii

et eesti keelt pole veel ära unustanud. Siin, Vladivostokis, on ikka Eestimaa kogu aeg meeles, ei jõua juba praegu ära oodata, millal ükskord tagasi saab. Ma pean siin arvestust ka, mitu päeva teenitud on ja palju veel teenida on jäänud. Tänase seisuga on 32 päeva teenitud ja 1064 veel ees. Tagantjärele vaadates on kuu aega päris kiiresti läinud.

Kirjuta, mis Tallinnas ka uudist on ja suvilas. Praegu tahaks hea meelega kas või korra ise suvilasse saada.

Tervita minu poolt vanaema ja onu Orvot ja Kallet ka, kui ta juba suvilas on.

Aare

31. mai 1985

Tere Riina!

Täna sain Sinult kirja kätte. Ma teadsin juba hommikul, et kirja saan. Mul on juba harjumuseks saanud hommikul ennustada, mitu kirja ja kellelt ma saan, tavaliselt läheb ikka täppi.

Praegu on mul ööpäevane „narjaad“ roodus, ma pean mõned sõnad vene keeles kirjutama, sest neid ei oska mitte eesti keelde tõlkida, kodus Sa võid sõnaraamatust järgi vaadata. „Narjaad“ tähendab mõnda tööd või ülesannet, ööpäevane tähendab jälle seda, et ma olen sellel postil eile öhtul kella seitsmest saadik, öösel kella ühest kolmeni magasin ja täna on mul veel neli tundi jäänud vahetuse ülevõtmisele. Töö seisneb selles, et ma pean seisma roodu magamisruumi ukse kõrval, puss on vöö peal ja minu kõrval on väike kapp, mille peal on telefon. Kui mõni ülemus roodu sisse tuleb, peab kulpi viskama ja korrapidaja välja kutsuma. Või kui heliseb telefon, pean selle vastu võtma, ennast reeglite järgi tutvustama ning lõpuks selle telefoni juurde kutsuma, keda taheti. Peale minu on veel kaks poissi, kordamööda seisame tunni aja kaupa.

Ma seisin just oma järjekordse tunnikese ära, sellepärast saangi praegu rahulikult kirjutada. Ma kirjutan selle pastakaga, millele Sa eelmine aasta terve rea keemia valemide peale kriipisid, võib-olla läheb Sul seda praegu uuesti vaja?

Õpi siis korralikult eksamiteks, mitte nii nagu mina eelmine aasta, ja proovi kõik viied saada, ega see nii raske ei ole. Kirjuta mulle kunagi hiljem, kuidas eksamid läksid, sest selle kirja vastus vist ei jõua enam minuni. Selleks ajaks olen siit vist läinud juba. Praegu midagi täpselt ei tea.

Täna õhtuks saab juba 35 päeva teenitud, jälle üks ümmargune number. Homme on laupäev, siis läheme võib-olla kinno, see on suur vaheldus siin. Mis sellest, et juba kaks nädalat on üht ja sedasama filmi näidatud.

Ma lõpetan siis kirja sellega, et soovin Sulle mõnusat põrumist eranditult kõigil eksamitel. Palju terviseid veel emale, isale ja vanaemale.

Aare

10. juuni 1985

Nr. ??? Ma numbreid enam ei kirjuta, sest võimatu on meeles pidada, mitmes kiri see on juba!

Tere!

Sain täna jälle kirja kodust ja hakkan kohe vastama, sest on, millest kirjutada. Ma sain nädal aega „puhkust“ sõjaväeteenistusest. Täpselt nädal tagasi, esmaspäeval läksin meie väeosa arstipunkti vastuvõtule, sest mul oli vasakul jalal üks rakk madruse saapa ja minu jala ebavõrdses võitluses mädanema läinud. Jalg oli koldasti paistes ja käia valus.

Ma sattusin niisuguse arsti juurde, kes oli Tallinnas käinud, rääkisime natuke Tallinnast ja siis ta oli nii lahke, et kirjutas mu medpunkti sisse, täpselt nädal aega elasin seal, täna kirjutati välja. Elu oli hulga normaalsem kui roodus, välja arvatud see, et esimesel õhtul torgiti mu jalga veidi. Mädanema läinud koht lõigati katki ja puhastati ära. Siis sain neli päeva penitsilliini süste viis korda päevas. Nendest kaks korda olid öösel ja üks kord lõunauinaku ajal. Alguses magasin ülemisel naril, siis oli vastik unise peaga alla ronida. Hiljem sain alumise koha, siis, kui öde öösel tuli, lükkasin ainult tagumiku teki alt välja ja magasin edasi.

Äratus oli tund aega hiljem, kell seitse.

Peale hommikusööki kuni lõunani kas istusime palatis ja lugesime ajakirju või pandi seal tööle. Peale lõunat kuni õhtusöögini võis magada ja peale õhtusööki kuni magamaminekuni kell kümme oli praktiliselt vaba aeg. Olin koos ühe eestlasega enda roodust kahekesi, seetõttu oli väga huvitav, õhtuti tuletasime vanu häid aegu meelde. Unes nägin iga öö, et olen tagasi Tallinnas, see hakkab mul juba krooniliseks muutuma sõjaväes. Ja kõige muu tegevuse kõrval sõidan vähemalt korra trolliga Mustamäelt linna või vastupidi. Ei tea, mida see veel tähendab ja miks just trolliga, aga mitte näiteks bussiga või taksoga???